

Informacija tėvams

Garsų tarimo mokymas vyksta tam tikru nuoseklumu. Iš pradžių vaikas mokomas taisyklingai ištartį atskirą garsą, vėliau garsas įtvirtinamas skiemenyse, žodžiuose ir sakiniuose. Paskutinis etapas – įtvirtinti garsą kasdienėje kalboje ir išmokyti jį atskirti nuo panašiai skambančių garsų. Svarbu lavinti ir foneminę vaiko klausą, t. y. gebėjimą išgirsti nurodytą garsą skiemenyse, žodžiuose ir sakiniuose.

Garso B tarimas

Tariant garsą kietąjį B, lūpos suspaustos ir įtemptos kiek mažiau, negu tariant P. Uždaruma susidaro viršutinei lūpai prisiglaudus prie apatinės. Iš plaučių iškvepiama oro srovė išsprogdina uždarumą ir pasigirsta garsas B. Balso stygos virpa. Liežuvio galiukas atsitraukia nuo apatinių priešakinių dantų, o liūžuvio nugarėlės užpakalinė dalis kiek pakyla link minkštojo gomurio.

Tariant minkštąjį B, sproginas kiek silpnesnis, liežuvio galiukas pasislenka prie priešakinių dantų, o vidurinė liežuvio nugarėlės dalis kiek pakyla prie kietojo gomurio ir liečia jo kraštus.

Parengiamieji pratimai

1. Pūsti balsingą oro srovę pro atkištas į priekį lūpas arba ilgai, tęsiant tarti garsą **vvv**. Tuo pat metu pirštu staigiais vertikaliais judesiais judinamos lūpos, kad jos susiglaustų. Girdisi **bbb...**
2. Tariant ilgą **mmm** pirštais užspausti nosį ir staigiai vertikaliais judesiais judinti lūpas. Girdisi **mbmb** arba **bbbb...**
3. Skruostus pripūsti oro ir tariant garsą bei lengvai juos daužant, jį išsprogdinti.
4. Pučiant balsingą oro srovę, pirštu braukti lūpas. Girdisi **bbbb...**
5. Imituoti balandžio burkavimą.

Garso B įtvirtinimas skiemenyse

Kai vaikas taisyklingai išmoksta ištartį garsą B, pereiname prie jo mokymo skiemenyse. Pabrėždami tariamą garsą B, lėtai tarkite skiemenis (vaikas juos kartoja). Atlikite tai keletą kartų, skatindami vaiką pajusti liežuvio padėtį.

- ba be bei bla be – bė
- bo bė bau bo bie – be
- bu bi buo bra bo - buo
- bū by bie bro bū – bu

Garso B įtvirtinimas žodžiuose

Jei vaikas lengvai ištaria garsą B skiemenyse, pereikite prie žodžių mokymosi. Pabrėžkite tariamą garsą B, stebėkite liežuvio padėtį. Paaiškinkite nežinomų žodžių reikšmes.

Ba-	Batas, bara, basas, bado, baltas, baldai, balsas, bangos, baseinas, baravykas, bandelė, balkonas, balionas...
Bo-	Botas, bosas, boksas, bokštas, boružė, botagas, lubos, kalbos, ribos, dirbo...
Bu-	Buvo, burė, butas, butelis, bunda, burtai, burbulas, Buratinas, budrus, burokas, burna, bučiuoja, burkuoja, duobutė, drabužiai, skambutis, riebus, nuostabus...
Bū-	Būdas, būgnas, būrys, būda.....

Be-	Beria, beržas, berniukas, bedugnė, begemotas, besmegenis, beretė, trobelė, stiebelis, serbentai, debesys, obelis...
Bė-	Bėga, bėrė, bėras, bėglys, bėda, garbė, kalbėjo, gulbė, drobė, galybė, skalbė, gelbėjo...
Bi-	Bitė, bijo, bilietas, Biržas, bintas, bičiulis, bijūnas, bizonas, birželis, Birutė, kabina, lobis, dovilas, garbingas...
By-	Byra, byla, Dubysa, skalbykla...
Bai-	Baigė, baimė, baisus, rūbai, labai, darbai...
Bau-, buo-,	Baudė, baubia, bausmė, buožė, žaibuoja, darbuojasi, obuolys...
Bie-, bu-	Stiebiesi, kubietis, Urbietis, gulbei, Bubiai...

Garso B tarimas priebalsių samplaikose skiemenyse

bla blo blu ble blė bli bly bra bro bru brė bri bry brai brau bruo brie

Garso B tarimas priebalsių samplaikose žodžiuose

Blaško, blakstiena, blogas, blunka, blezdingėlė, blėso, blizga, blynas, braškė, brangus, brasta, brolis, Bronė, Brokas, bruka, bruknė, bręsta, brėžia, brido, brydis, braižo, brauko, bruožas, briedis.

Garso B įtvirtinimas sakiniuose

Birutė ravi burokus. Berniukas nulipdė besmegenį. Tėtė išbalino kambario lubas. Benutė labai bijo žaibo. Dėdė augina bulves. Mamytė begoniją išnešė į balkoną. Po beržu išdygo baravykas. Balandis burkuoja medžio viršūnėje. Briedis stovi miške. Senelė skalba geldoje. Veršiukas baubia. Batsiuovys siuva batus.	Berniukas muša būgną. Mane pabučiavo berniukas. Balkone tupi buldogas. Namuose geltoni baldai. Matėme baltą gulbę. Nuo medžio nuskyniau obuolį. Mano tėtis nešioja skrybėlę. Pirkau mėlyną balioną. Po kiemą bėgioja žvirblelis. Mano šuniuko vardas Brisius.	Kepsim blynus. Aš valgau bananą. Atskrido bitė. Pievoje auga dovilas. Aš mėgstu abrikosus. Jūroje mačiau krabą. Brisius pririštas prie būdos. Eina meška baubdama. Seneliui auga barzda. Aukštai plaukė debesėlis. Dėdė pliaukši botagu.
--	---	--

Garso B įtvirtinimas eilėraščiuose, skaičiuotėse

Bū-Bū, aš jaučiukas

Bū- bū, aš jaučiukas
Bū – bū, didžiaragis,
Bū – bū, pėstakojis,
Bū – bū, riestaragis,
Bū- bū, kai išlįsiu,
Bū – bū, subadysiu.

Raudonikiai

Tarp beržų,
Tarp drebulių
Daug raudonų
Skrybėlių...
Lenkia skrybėles
Prie tako:
„Labas rytas...“ –
Tyliai sako.

Parengta pagal: Andrijanova A., Vilkienė S. Garsų tarimas. Kaunas (1990)